

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності»

Лектор курсу			Малюкіна Анастасія Олександрівна, кандидат економічних наук, доцент кафедри менеджменту		Контактна інформація лектора (e-mail), посилання в GWE	e-mail: a.maliukina@duikt.edu.ua код курсу в GWE: a75yzaw5	
Галузь знань			D Бізнес, адміністрування та право		Освітній рівень	Другий (магістерський)	
Спеціальність			D3 Менеджмент		Семестр	1	
Освітньо-професійна програма			«Менеджмент організації та адміністрування»		Тип дисципліни	вибіркова	
					Вид контролю	залік	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:				
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	5	150	18	-	36	-	96

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Освітні компоненти, які передують вивченню			Англійська мова для ділової комунікації; Інформаційні системи і технології в управлінні та адмініструванні; Психологія управління та управлінська етика.				
Освітні компоненти для яких є базовою							

Мета курсу:	формування у здобувачів вищої освіти системного розуміння теоретичних засад, організаційно-економічних механізмів та сучасних інструментів здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств, набуття практичних навичок аналізу міжнародних ринків, розроблення експортної стратегії, організації експортно-імпортних операцій, укладання зовнішньоекономічних контрактів, управління логістичними, митними, валютними та комерційними ризиками, а також прийняття ефективних управлінських рішень у сфері міжнародного бізнесу.
--------------------	--

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції (СК)
ЗК4. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети	СК1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів. СК2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани. СК3. Здатність до саморозвитку, навчання впродовж життя та ефективного самоменеджменту. СК4. Здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації. СК5. Здатність створювати та організовувати ефективні комунікації в процесі управління

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

ПРН2. Ідентифікувати проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення. ПРН3. Проектувати ефективні системи управління організаціями. ПРН4. Обґрунтовувати та управляти проектами, генерувати підприємницькі ідеї. ПРН5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах.

ПРН6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ОСНОВИ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: сутність, принципи та сучасні тенденції розвитку. <u>Знати:</u> економічну сутність, принципи, форми та види зовнішньоекономічної діяльності; суб'єктів ЗЕД. <u>Вміти:</u> аналізувати зовнішньоекономічну діяльність підприємства; визначати основні форми міжнародного співробітництва; оцінювати вплив глобалізаційних процесів на діяльність підприємств <u>Формування компетенцій:</u> ЗК4? CR1-5 <u>Результати навчання:</u> ПРН2-6. <u>Рекомендовані джерела:</u> 1, 2, 6, 7.	Лекція 1		Лекція-візуалізація.
	Практичне заняття 1	5 балів	PESTEL-аналіз міжнародного бізнес-середовища та оцінювання експортного потенціалу підприємства.
	Практичне заняття 2	5 балів	SWOT-аналіз підприємства та вибір форми виходу на зовнішній ринок.
Тема 2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. <u>Знати:</u> систему державного регулювання ЗЕД; тарифні та нетарифні методи регулювання; нормативно-правове забезпечення зовнішньоекономічної діяльності. <u>Вміти:</u> застосовувати нормативно-правову базу при здійсненні зовнішньоекономічних операцій; аналізувати вплив державної політики на діяльність підприємств. <u>Формування компетенцій:</u> ЗК4? CR1-5 <u>Результати навчання:</u> ПРН2-6. <u>Рекомендовані джерела:</u> 2, 4, 5, 6.	Лекція 2		Лекція-візуалізація.
	Практичне заняття 3	5 балів	Аналіз митно-тарифного та нетарифного регулювання зовнішньої торгівлі.
	Практичне заняття 4	5 балів	Побудова алгоритму здійснення експортної операції відповідно до законодавства України.
Тема 3. Стратегія виходу підприємства на міжнародні ринки. <u>Знати:</u> сучасні методи дослідження міжнародних ринків; критерії вибору країни експорту; стратегії виходу підприємств на зовнішні ринки. <u>Вміти:</u> здійснювати комплексний аналіз міжнародних ринків; оцінювати їх інвестиційну та експортну привабливість; розробляти стратегію виходу підприємства на зовнішній ринок. <u>Формування компетенцій:</u> ЗК4? CR1-5 <u>Результати навчання:</u> ПРН2-6. <u>Рекомендовані джерела:</u> 1, 6, 7.	Лекція 3		Лекція-візуалізація.
	Практичне заняття 5	5 балів	Багатокритеріальний вибір міжнародного ринку для експорту.
	Практичне заняття 6	5 балів	Розроблення Go-to-Market Strategy для підприємства
	Самостійна робота		
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: сутність, принципи та сучасні тенденції розвитку	6 год	2 бали	Дослідити сучасні тенденції розвитку світової торгівлі та їх вплив на зовнішньоекономічну діяльність підприємств України

Тема 2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності Тема 3. Стратегія виходу підприємства на міжнародні ринки	6 год	2 бали	Проаналізувати систему державного регулювання ЗЕД в Україні та порівняти її з практикою однієї з країн ЄС
	6 год	2 бали	Обґрунтувати вибір міжнародного ринку для українського підприємства та визначити оптимальну стратегію виходу на нього
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Тема 4. Організація експортно-імпортних операцій підприємства. Знати: етапи здійснення експортно-імпортних операцій; особливості організації зовнішньоторговельної діяльності підприємства; механізм взаємодії із закордонними контрагентами. Вміти: організовувати процес здійснення експортно-імпортних операцій; аналізувати ефективність співпраці з іноземними партнерами; приймати управлінські рішення щодо організації зовнішньоекономічної діяльності. Формування компетенцій: ЗК4? CR1-5 Результати навчання: ПРН2-6. Рекомендовані джерела: 1, 2, 4, 6.	Лекція 4		Лекція-візуалізація
	Практичне заняття 7	5 балів	Аналіз та вибір іноземного контрагента на основі комерційних пропозицій.
	Практичне заняття 8	5 балів	Моделювання міжнародних комерційних переговорів та погодження умов співробітництва.
Тема 5. Зовнішньоекономічний контракт та міжнародні комерційні умови. Знати: структуру та зміст зовнішньоекономічного контракту; основні умови міжнародних договорів купівлі-продажу; порядок погодження ціни, кількості, якості, строків поставки, умов платежу, відповідальності сторін, форс-мажорних обставин та вирішення спорів; зміст і практичне застосування правил Incoterms® 2020. Вміти: аналізувати структуру та умови зовнішньоекономічного контракту; визначати потенційні контрактні ризики; формулювати основні положення зовнішньоекономічного договору; обирати та обґрунтовувати міжнародні комерційні умови поставки відповідно до Incoterms® 2020. Формування компетенцій: ЗК4? CR1-5 Результати навчання: ПРН2-6. Рекомендовані джерела: 2, 4, 5, 6.	Лекція 5		Лекція-візуалізація.
	Практичне заняття 9	5 балів	Аналіз зовнішньоекономічного контракту: структура, істотні умови та виявлення потенційних контрактних ризиків.
	Практичне заняття 10	5 балів	Вибір та обґрунтування міжнародних комерційних умов поставки відповідно до Incoterms® 2020.
Тема 6. Ціноутворення та міжнародні розрахунки у зовнішньоекономічній діяльності. Знати: методи формування експортної та імпортної ціни; основні форми міжнародних розрахунків; особливості валютних операцій у зовнішній торгівлі. Вміти: розраховувати експортну ціну; обирати оптимальні форми міжнародних розрахунків; оцінювати валютні ризики. Формування компетенцій: ЗК4? CR1-5 Результати навчання: ПРН2-6. Рекомендовані джерела: 1, 3, 6, 7.	Лекція 6		Лекція-візуалізація.
	Практичне заняття 11	5 балів	Розрахунок експортної ціни продукції та оцінювання її конкурентоспроможності.
	Практичне заняття 12	5 балів	Аналіз валютних ризиків та вибір форми міжнародних розрахунків
Тема 4. Організація експортно-імпортних операцій підприємства Тема 5. Зовнішньоекономічний контракт та міжнародні комерційні умови Тема 6. Ціноутворення та міжнародні розрахунки у	Самостійна робота		
	6 год	2 бали	Розробити алгоритм здійснення експортної або імпортної операції підприємства із визначенням основних етапів та необхідних документів

зовнішньоекономічній діяльності	6 год	2 бали	Проаналізувати структуру зовнішньоекономічного контракту та обґрунтувати вибір міжнародних комерційних умов поставки відповідно до Incoterms® 2020
	6 год	2 бали	Розрахувати експортну ціну товару та обґрунтувати вибір оптимальної форми міжнародних розрахунків
РОЗДІЛ 3. УПРАВЛІННЯ ТА ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ			
Тема 7. Митне оформлення та логістичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності. Знати: порядок митного оформлення товарів; особливості міжнародної логістики; основні документи, що супроводжують зовнішньоекономічні операції. Вміти: організовувати логістичне забезпечення міжнародних поставок; визначати послідовність митного оформлення товарів; аналізувати логістичні витрати. Формування компетенцій: ЗК4? CR1-5 Результати навчання: ПРН2-6. Рекомендовані джерела: 2, 3, 4, 6.	Лекція 7		Лекція-візуалізація.
	Практичне заняття 13	5 балів	Розрахунок митних платежів та аналіз митного оформлення зовнішньоекономічної операції.
	Практичне заняття 14	5 балів	Вибір оптимального способу міжнародного перевезення та логістичної схеми поставки.
Тема 8. Управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності. Знати: класифікацію ризиків зовнішньоекономічної діяльності; сучасні методи їх оцінювання та мінімізації. Вміти: ідентифікувати зовнішньоекономічні ризики; оцінювати їх вплив на результати діяльності підприємства; розробляти заходи щодо мінімізації ризиків. Формування компетенцій: ЗК4? CR1-5 Результати навчання: ПРН2-6. Рекомендовані джерела: 1, 3, 5, 6, 7.	Лекція 8		Лекція-візуалізація.
	Практичне заняття 15	5 балів	Побудова матриці ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
	Практичне заняття 16	5 балів	Проведення Due Diligence потенційного іноземного партнера.
Тема 9. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Знати: показники економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності; методи оцінювання результативності експортно-імпортних операцій; сучасні підходи до формування експортної стратегії підприємства. Вміти: розраховувати економічну ефективність зовнішньоекономічних операцій; аналізувати фінансові результати міжнародної діяльності підприємства; розробляти рекомендації щодо підвищення ефективності ЗЕД. Формування компетенцій: ЗК4? CR1-5 Результати навчання: ПРН2-6. Рекомендовані джерела: 1, 3, 6, 7.	Лекція 9		Лекція-візуалізація.
	Практичне заняття 17	5 балів	Розрахунок показників економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
	Практичне заняття 18	15 балів	Комплексний бізнес-кейс «Розроблення експортної стратегії підприємства».
Тема 7. Митне оформлення та логістичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності Тема 8. Управління ризиками у зовнішньоекономічній діяльності	Самостійна робота		
	6 год	2 бали	Дослідити порядок митного оформлення експортної операції та обґрунтувати вибір логістичної схеми міжнародного перевезення

Тема 9. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	6 год	2 бали	Провести аналіз ризиків зовнішньоекономічної діяльності підприємства та запропонувати заходи щодо їх мінімізації
	6 год	2 бали	Оцінити ефективність зовнішньоекономічної діяльності підприємства та розробити рекомендації щодо підвищення її результативності
Орієнтовний перелік курсів для отримання додаткових балів або зарахування замість практичних робіт / самостійної роботи			
Тема 2. Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Освітній курс	до 5 балів	«Курс на експорт» (Prometheus) – модулі «Правове регулювання експортної діяльності», «Ліцензування та квотування експортних операцій». https://prometheus.org.ua/prometheus-free/course-for-export/?utm
Тема 4. Організація експортно-імпортних операцій підприємства	Освітній курс	до 5 балів	«Курс на експорт» (Prometheus) – модулі «Експорт крок за кроком», «Пошук партнерів», «Експортна стратегія». https://prometheus.org.ua/prometheus-free/course-for-export/?utm
Тема 6. Ціноутворення та міжнародні розрахунки у зовнішньоекономічній діяльності	Освітній курс	до 5 балів	«Курс на експорт» (Prometheus) – модуль «Фінансові аспекти експорту: ціноутворення та оплата експорту» https://prometheus.org.ua/prometheus-free/course-for-export/?utm
Тема 7. Митне оформлення та логістичне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності	Освітній курс	до 5 балів	«Курс на експорт» (Prometheus) – модулі «Логістика експортних операцій», «Митне оформлення товарів». https://prometheus.org.ua/prometheus-free/course-for-export/?utm
Тема 9. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства	Освітній курс	до 5 балів	«Курс на експорт» (Prometheus) – модулі «Експортна стратегія», «Оцінка експортного потенціалу компанії». https://prometheus.org.ua/prometheus-free/course-for-export/?utm
МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
• мультимедійний проектор; • комп'ютерний клас із доступом до мережі Інтернет; • Microsoft Excel, Microsoft Word, Microsoft PowerPoint; • інформаційно-аналітичні платформи Trade Map, Access2Markets, Export Potential Map.			
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ			
1. Дунська А. Р., Кузнецова К. О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств : навчальний посібник. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 181 с. https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/38765/1/поз.99_Менеджмент%20зовнішньоекономічної%20діяльності.docx_.pdf?utm 2. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-ХІІ від 16.04.1991 р. (зі змінами та доповненнями). – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12 3. Кононенко Л. В., Магопєць О. А., Назарова Г. Б., Шалімов В. В., Шалімова Н. С. Зовнішньоекономічна діяльність: облік, контроль та оподаткування : навчальний посібник. – Кропивницький : ЦНТУ, 2023. – 547 с. https://essuir.sumdu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fba90637-9854-45f0-987e-ad4263512fc7/content 4. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI (чинна редакція). – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17 5. Подцерковний О. П., Зятіна Д. В., Бойченко Е. Г., Попелюк В. П. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності : навчально-методичний посібник. – Одеса : Національний університет «Одеська юридична академія», 2021. – 166 с. https://dspace.onua.edu.ua/items/d409d3ef-b608-425a-a6d9-57a4d1f1d557?utm 6. Тюріна Н. М., Карвацка Н. С. Управління зовнішньоекономічною діяльністю : навчальний посібник. – Київ : Центр учбової літератури, 2023. – 524 с. – Режим доступу: Електронна версія (PDF) https://ma.khmnua.edu.ua/wp-content/uploads/sites/58/uzed-tyurina-n.m.-karvaczka-n.s..pdf?utm			

7. Шапоренко О. І., Денисенко М. П., Панченко В. А., Федорак В. І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навчальний посібник. – Київ : Кондор, 2020. – 435 с. https://repository.hneu.edu.ua/bitstream/123456789/38765/1/поз.99_Менеджмент%20зовнішньоекономічної%20діяльності.docx_.pdf?utm

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

- Курс передбачає роботу в колективі.
- Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики.
- Освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу.
- Самостійна робота включає в себе теоретичне вивчення питань, що стосуються тем лекційних занять, які не ввійшли в теоретичний курс, або ж були розглянуті коротко, їх поглиблена проробка за рекомендованою літературою.
- Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.
- Якщо здобувач відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.
- Здобувач має право замінити практичне завдання / самостійну роботу проходженням онлайн-курсу з відповідної теми. Здобувач може обрати один курс зі списку рекомендованих або узгодити інший з викладачем.
- Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане в ході виконання завдання. У разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів.
- Здобувач, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.
- За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

КРИТЕРІЙ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання всіх практичних робіт і виконання самостійних завдань, які передбачені структурою освітньої компоненти. Якщо студента не допущено до складання заліку, як такого, що не виконав індивідуальний план, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Студент має право на два перескладання. При повторному перескладанні заліку його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІТ. Оцінка комісії є остаточною. У випадку отримання студентом 0 балів (неприйнятно), що тягне відрахування за невиконання навчального плану.

Оцінювання студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Для отримання додаткових балів, студент повинен надати копію друкованої публікації чи письмове повідомлення видавця, про прийняття до друку публікації. Тематика публікації повинна відповідати змісту дисципліни і тільки в цьому випадку додаткові бали будуть зараховані. При пред'явленні публікації студент звільняється від виконання практичної роботи, тема якої відповідає тематиці публікації, при цьому студенту зараховується додаткові бали замість балів за виконання суміжних за тематикою практичних робіт. Максимальна кількість додаткових балів, що можуть бути зараховані за дисципліну – 15 балів.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КONTРоль	Практичні роботи:	
	● Виконання практичних робіт (17 практичних занять × 5 балів)	85 балів
	● Виконання підсумкового практичного завдання (Практичне заняття №18)	15 балів
Додаткова оцінка	Участь у наукових конференціях, підготовка наукових публікацій за тематикою освітньої компоненти:	
	- Тези доповіді на фаховій конференції	3 бали
	- Стаття у фаховому виданні	5 балів
	- Стаття в іноземному рецензованому виданні	10 балів
	Проходження онлайн-курсу за тематикою дисципліни на відкритих освітніх платформах (Prometheus) з подальшим підтвердженням сертифікатом	до 5 балів
При сумі балів за поточне оцінювання 0-59 балів здобувач не отримує залік		
Підсумкове оцінювання залік	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків.	Згідно критеріїв оцінювання

бали	Критерії оцінювання
35-40	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни.
28-34	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни.
20-27	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними.
13-19	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядались з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача. .
7-12	Здобувач має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни.
1-6	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.
0	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними.

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну або індивідуальну роботу, повинен дотримуватися політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувач отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у Силабусі.